

VÅRDVILJA? VÅRDTESTAMENTE? LIVSTESTAMENTE?

- Olika begrepp används på svenska. I Sverige har statens offentliga utredningar rekommenderat använda "Livsslutdirektiv". (SOU 2004:112)
- Ett dokument där man uttrycker sin vilja om den vård och behandling man önskar få om man blir obotligt sjuk, har svår smärta och är oförmögen att uttrycka sina önskemål.
- Förpliktar hälso- och sjukvårdspersonal, kan förbises endast på ytterst starka grunder som personens vårdvilja grundat sig på felaktiga uppgifter om sjuktilståndet/behandlingens effekt eller hens vilja har ändrats.

VÅRDVILJA

- Kan vara muntlig eller skriftlig. Att använda vittnen rekommenderas.
- Läkare och/eller skötare dokumenterar vårdviljan i sjukjournalen.
- Patienten bekräftar vårdviljan med sin underskrift.
- Patienten kan införa vårdviljan även i Kanta-arkivet.

VAD KAN VÅRDVILJAN INNEHÅLLA?

- Förbud att ge sådan vård som kan förlänga lidande.
- Förbud mot återupplivning.
- Förbud att ge intravenös näring, vätska och mediciner vid långt framskriden sjukdom.
- Önskemål gällande vården och omsorgen.
- Önskemål angående organdonation.
- Önskemål angående deltagande i vetenskapliga studier.
- Namngivande av person som kan ta ställning till vården vid behov (behöver inte vara närmast anhörig)

NÄR TRÄDER VÅRDVILJAN I KRAFT?

- När personen inte kan delta själv i beslutsfattandet och uttrycka sina egna önskemål.
- När det är sannolikt att personen inte återhämtar sig, prognosen är dålig och/eller kort.
- Vårdviljan gäller inte om det förväntas att personen återhämtar sig från sjukdomen, t.ex. då en tidigare frisk person får ett sjukdomsfall, i vilket chanserna för tillfriskning är goda.

ETT VÅRDTESTAMENTE KAN DOCK VARA FRITT FORMULERAT OCH SE UT HUR SOM HELST.

VAD ÄR EN FRAMTIDSFULLMAKT?

- En framtidsfullmakt är en fullmakt som någon ger åt en fysisk person att företräda fullmaktsgivaren för det fall hen pga sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller något liknande förhållande, varaktigt och i huvudsak inte längre har förmågan att ta hand om de angelägenheter som fullmakten avser.

FULLMAKTENS OMFATTNING.

- En framtidsfullmakt får omfatta ekonomiska och personliga angelägenheter.
- Fullmaktshavaren ska bevaka fullmaktsgivarens rätt i de angelägenheter som framtidsfullmakten omfattar.

UPPRÄTTANDE AV EN FRAMTIDSFULLMAKT.

- Den som har fyllt 18 år och har förmåga att ha hand om sina angelägenheter får upprätta en framtidsfullmakt.
- Beslutsförmågan måste vara intakt vid upprättandet.
- En framtidsfullmakt ska vara skriftlig.
- Bevittning av två ojäviga vittnen.
- Rubriken "Framtidsfullmakt" ska användas.

NÄR TRÄDER FULLMAKTEN I KRAFT?

- Fullmaktshavaren avgör. Om en framtidsfullmakt uppfyller formkraven träder den i kraft när fullmaktsgivaren förlorat sin beslutsförmåga. Det är fullmaktshavaren som ska bedöma om framtidsfullmakten har trätt i kraft. Detta gäller inte om det i fullmakten har bestämts att ikraftträdandet ska prövas av domstol eller fullmaktshavaren begär en sådan prövning.
- Om fullmaktshavaren bedömer att framtidsfullmakten har trätt i kraft, ska denne underrätta fullmaktsgivarens närmaste anhöriga. Av underrättelsen ska det framgå att framtidsfullmakten har trätt i kraft och vad den innehåller.

FULLMAKTSHAVARENS FULLGÖRANDE AV UPPDRAGET.

- **Samråd.** Fullmaktshavaren ska fullgöra uppdraget i enlighet med fullmaktsgivarens intressen och, om det är möjligt, samråda med hen i viktiga frågor.
- **Rätt att ge gåvor.** I den utsträckning fullmaktshavarens rätt att lämna gåvor inte regleras i framtidsfullmakten får hen, till andra än sig själv, lämna personliga presenter vars värde inte står i missförhållande till fullmaktsgivarens ekonomiska villkor.
- **Arvode.** Fullmaktshavaren har rätt till arvode endast om det anges i framtidsfullmakten. Om arvodets storlek inte framgår av fullmakten, får fullmaktshavaren ta ut ett med hänsyn till uppdragets art och omfattning skäligt belopp.